

เรื่องนายสัตวรักษ์ของกองทัพบก

พ.อ หลวงสนั่นรักษัตถ์

ผู้ช่วยราชการเสนาธิการทหารบก

ตามเรื่องทกลงคือไปบนเคยอดแก่นาย
สัตวรักษ์ของกองทัพบกแผนโบราณและแผน
ปัจจุบันคือ เมื่อสมัยก่อน พ.ศ. ๒๔๕๒ ใน
กองทัพ ยังหาได้มีนายสัตวรักษ์ แผน ปัจจุบัน
ไม่ เพราะในสมัยนั้นตามกรมทหารม้าต่าง ๆ
มีแต่ นายสัตวรักษ์แผนโบราณทั้งนั้น เท่าที่
จำได้คือ หม่อมเจ้าโต ๆ เป็นนายสัตวรักษ์
ประจำกรมทหารม้าที่ ๑ รักษาพระองค์ ร.ท.
ขุน อำนวยรัตเศษ เป็นนาย สัตวรักษ์ ประจำ
กรมทหารม้าที่ ๔ ราชบุรี และ ร.อ. หดวง
อศักการ ประจำกรมจเรทหารม้า ร.อ. ขุน
ขุนพิทักษ์ศรี ประจำกรมจเรทหารม้า ร.ท.
ทอง ๆ ประจำกรมจเร ทหารม้า หดวง
พรภูกดัดศักดิ์ ประจำกรมทหารม้าที่ ๓ นคร
ราชสีมา และกิจการของสัตวแพทย์ก็ได้เข้า
เนินมาโดยเร็วร้อย เพราะสมัยนั้นม้าไซ
โดยมากเป็นม้าไทยซึ่งมีขนาดสูงไม่เกิน ๑.๒๐
เมตร และเป็นม้าผูกเป็นฝูงมาก

ครั้นต่อมาสมัยกองทัพบก ได้เจริญขึ้น
หน่วยกรมทหารม้าที่ ๑ รักษาพระองค์ได้เริ่ม
ตั้งม้าเทศเข้ามาใช้ราชการ ประจวบเหมาะ
กับ พดตรีหม่อมเจ้าทองทิษาผู้ได้จกตบจาก
การศึกษาวชิราจากต่างประเทศเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๓

(ร.ศ. ๑๒๘) เวลานั้น ทรงมยศเพียงร้อยโท
ทหารม้าประจำกรมจเรทหารม้า จึงทรงดำริที่
ว่าสมัยที่ตมควรจะใช้ นายสัตวรักษ์แผนปัจ
จุบัน และเห็นควร ให้มาได้เกินหญิงแห่ง ดง
ต่างประเทศที่เขาทำกัน จึงได้เสนอให้กรม
จเรทหารม้าซึ่งเวลานั้นพลเอกกรมหลวงพิชิตน
โดกประชาภาภ ทรงเป็นจเรทหารม้าขออนุ
มัติให้กองทัพบก ได้จัดตั้งโรงเรียน นายสัตว
รักษ์ ขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๔ ให้ชื่อว่า "โรงเรียน
อศักการแพทย์ทหารบก" และพดตรี หม่อมเจ้า
ทองทิษาทรงเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนอศัก
การแพทย์ นี้ กับได้ตั้งนายสัตวแพทย์จากต่าง
ประเทศมาช่วยทำการสอนอีกคือ พันตรี เสน
วิจิตเสมตปาเตอร์ (ยศกองทัพบกไทย) จาก
ประเทศเยอรมันน อาจารย์ต่างประเทศผู้
เป็นผล ให้ ความรู้ แก่ นายสัตวรักษ์ ร.ท. ๑
และท. ๒ ได้เป็นอย่างดี เพราะในสมัยนั้น
อาจารย์ที่ทำการสอนในชั้นแรกนั้นทเป็นหตก
ในวิชาสัตวแพทย์ก็คือ พดตรีหม่อมเจ้า
ทองทิษา และพันตรี เสน วิจิตเสมตปาเตอร์
กับนายทหารจากโรงเรียน นายร้อย ทหารบก
และกรม จเร ทหาร ม้า ดอน วิชามาเคมี - พิชิต
แผ่นท์, คำนวนณและวิชาเกี่ยวกับขอมบังคับ

ต่าง ๆ ของทหาร ต่อมาภายหลังก็ได้พบ
 โท หลวงชยอัครวิเศษ พนเอก หลวงฉันทไชย
 รัช สัตว์เป็นอาจารย์ ทดออกจึงดำริว่าทำให้
 โรงเรียนนายสัตวรักษ์ นเจริญได้ ตลอดจน
 การคิดเด็ก ผู้ที่เขาทำการศึกษานั้น
 โรงเรียนนี้คือแพทอสารบก คือ คัดจากนาย
 คาบประจำการจากกรมกองต่าง ๆ
 หลีกสัตว์ ดำหรับการศึกษา แบ่งออกเป็น ๔ บ
 แบ่งการศึกษาดังนี้—
 ปีที่ ๑ รับการศึกษาสัตวแพทย์ ชั้นต้น
 พอที่จะปฏิบัติงานได้

ปีที่ ๒ ออกไปดำรงราชการ เพื่อ
 ทำการรักษาพยาบาล และปฏิบัติกิจการงาน
 ตามหน่วยสัตวรักษ์ต่าง ๆ
 ปีที่ ๓ และ ๔ เข้ามารับการศึกษาเกี่ยวกับ
 แวดวงสัตวแพทย์ เภสัชศาสตร์ เคมี— ฟิสิก
 และการปฏิบัติเมื่อจบปีที่ ๔ ทำการสอบได้ ผู้
 ที่ทำการสอบได้ก็ได้รับประกาศนียบัตรสัตว—
 แพทย์ของกองทัพบกเป็นเกียรติยศ และได้
 เติมนยศชั้น เป็นร้อยตรี ไปประจำ ตามหมวด
 สัตวรักษ์ต่าง ๆ ในกองทัพบก

วันที่ ๑

ที่รับการศึกษาและได้รับยศเป็นนายสัตวรักษ์ของกองทัพบก

- พ.ต. หลวงพรภักดิ์ศักดิ์ ออกจากราชการแล้ว
- พ.ต. หลวงอัครมงคล ถึงแก่กรรมแล้ว
- ร.อ. หลวงบำรุงอัคร " "
- ร.อ. หลวงเมธองเวชวราหะ ออกจากราชการแล้ว
- ร.อ. ชุนโวพยาบาล " "
- หลวงวิชาอัครแพท ถึงแก่กรรมแล้ว (รับราชการกรมอัครวราหะ)
- หลวงบำบอดอัครวิสุทธิ ออกจากราชการแล้ว
- นายคาบรัตน์ ฯ ถึงแก่กรรมแล้ว

วันที่ ๒

ที่รับการศึกษาและได้รับยศเป็นนายสัตวรักษ์ของกองทัพบก

- พ.อ. หลวงฉันทวิเศษสัตว ออกจากราชการแล้ว
- พ.อ. หลวงฉันทวิเศษสัตว ยังรับราชการอยู่

- พ.ต. ชุนชูพลดี	ออกจากราชการแล้ว
- พ.ต. หลวงคตองรักษสัตว์	"
- ร.อ. ชุนเก่งรักษสัตว์	"
- ร.อ. หลวงวิเศษอักษรรักษ์	"
- ร.ท. พร คตองรักษสัตว์	"
- ร.ท. ชุนธรรมโกศลยภักดิ์	ออกจากราชการแล้ว
- ร.ท. เจอไวรักษสัตว์	ถึงแก่กรรมแล้ว
- ร.ท. ผอน ๆ	"
- ร.ต. เป็อง ชุนรักษสัตว์	"
- ร.ท. ชม อจตุต	"
- ร.ต. หลดาบ เขียวยาดสัตว์	ออกจากราชการแล้ว
- ร.ท. บุญม พฒนาภูด	"
- ร.อ. ชุนเชียวรักษสัตว์	"

วันที่ ๓

ที่ได้รับการศึกษาและได้รับยศเป็นนายสัตวรักรักษ์ของกองทัพบก

- พ.ท. ชุนระนภัยพาชี	ยังรับราชการอยู่
- พ.ท. ชุนกระจางจตุบท	"
- พ.ต. ชุนศรีอินทวารักษ์	"
- พ.ท. ชุนไวรักษสัตว์	"
- พ.ต. ชุนพรพาหะรักษ์	ถึงแก่กรรมแล้ว
- ร.อ. ชุนประสิทธิ์ธอินวาคม	ออกจากราชการแล้ว
- ร.อ. ชุนระนธัตถ์รักษ	ถึงแก่กรรมแล้ว
- ร.ต. ม.จ. พันธอติธัตถ์ ธุระธัตถ์	ออกจากราชการ
- ร.อ. ชัน เปี่ยมศิริ	"
- ร.ท. หมันปรีชาธินชพ	ถึงแก่กรรมแล้ว
- ร.ต. จัน เมฆรัตน์	ออกจากราชการแล้ว

วันที่ ๔

รับการศึกษาและได้รับยศเป็นนายสัตวรักษ์ของกองทัพบก

- พ.ท. แปก เออมร ยังรับราชการอยู่
- พ.ต. ชำนาญ พุดศรี "
- พ.ต. เกษม มาตย "
- พ.ท. ถิ่น แจ่มแจ้งรัตน์ ออกจากราชการแล้ว
- พ.ท. เก่ง ทองทอง "
- พ.ต. วงษ์ วีระวงษ์ ถึงแก่กรรมแล้ว
- ร.อ. พงษ์ สว่างจิตร ออกจากราชการแล้ว
- นายเจิม เวชศาสตร์ รับราชการอยู่กรมปศุสัตว์ฯ
- นายปลัด วิเศษศิริ ออกจากราชการแล้ว

การศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกได้ดำเนินมาได้เพียง ๔ วัน ครั้นต่อมาทางราชการ ได้จัดตั้งมหาวิทยาลัยสัตวศาสตร์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กองทัพบกจึงได้ตั้งการเปิดโรงเรียน นายสัตวรักษ์ ตามข้อตกลงกับ มหาวิทยาลัย สัตวศาสตร์จะเป็น ผู้ผลิตนายสัตวแพทย์ให้ ทางกองทัพบกตั้งแต่โรงเรียนนายสัตวศาสตร์ต่อมา

ตามทักดาวมาแล้ว การที่สัตวรักษ์

ของกองทัพบกได้เจริญรุ่งเรืองมาได้โดยดั้นด้นด้วยความอุปการะและส่งเสริม เอาใจได้จาก พลเอก กรมหลวง พิศณุโลก ปราสาท พร้อมด้วยพลตรีหม่อมเจ้าทองทิฆายุ ซึ่งทรงเป็นผู้อำนวยความสะดวกโรงเรียนในขั้นต้น ด้วยความวิริยะภาพ จึงสมควรสัตวรักษ์ของกองทัพบกพึง ระฤก พระคุณ อันดี ของ พระองค์ ตอดอดกล่าวเทอญ.

การถ่ายวิตามิน เอ. ทางสายรก

การศึกษารื่องเพาะและตุกร ของมหาวิทยาลัย คอรัเนดปรากฏว่า การให้วิตามินเอ. ขนาดมาก ตอนท้องแก่จนคลอด ได้เพิ่มจำนวนวิตามิน เอ. ในน้ำเหลืองและตัวของลูกมากจน ทั้งจำนวนวิตามินเอ. ในน้ำนมระยะแรก (Colostnum) ก็เพิ่มขึ้น.